

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

ПОРІВНЯЛЬНА ЕТИКА

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

**КАФЕДРА
ПРАВА, ФІЛОСОФІЇ ТА ПОЛІТОЛОГІЇ**

Освітній ступінь
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-професійна програма
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-професійної
програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації

Викладач

Контакти

бакалавр
03 Гуманітарні науки
033 Філософія
Філософія
4
4 рік, VII семестр
Вибірковий компонент

згідно з розкладом

українська
щосереди 12.00-13.00 (210 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на
платформах ZOOM та Google-class).
Кандидат філософських наук, доцент
Пуліна Вікторія Іванівна
E-mail: dezi67@ukr.net

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Порівняльна етика» є вибірковою дисципліною гуманітарного спрямування, що викладається для студентів спеціальності 033 Філософія, які здобувають освітній рівень бакалавра.

Студенти отримують знання про сутність предмету порівняльної етики та його освітні горизонти. Розглядається понятійно-категоріальний комплекс, що сформувався у рамках етики. а також перспективи та напрямки можливої дослідницької діяльності в цій сфері. На базі вже засвоєного в курсі вивчення етики матеріалу студенти набувають досвіду проведення компаративного аналізу проявів морального життя людства. Увага зосереджується на найважливіших виявах моралі і історичній і топо площині. Проводиться структурно-концептуальний аналіз предметної галузі з метою виявлення плідних дослідницьких сфер.

Особлива увага приділяється розгляду основних етичних категорій «добро» і «зло» в історичному контексті, здійснюється порівняльний аналіз розуміння добра і зла в різні

історичні часи. Предметом порівняльного аналізу виступають, також, найважливіші етичні проблеми: життя і смерть, справедливість, любов, дружба, щастя, сенс життя, спілкування тощо. Грунтовному аналізу піддається оцінка сучасної моральної атмосфери та визначенню основних її характеристик та відмінностей.

Дисципліна «Порівняльна етика» дозволяє набути студентам додаткових фахових компетентностей при опануванні циклу дисциплін професійної підготовки.

Навчальна дисципліна складається з 2-х змістовних модулів:

Змістовний модуль 1. Історія етичних вчень та морального життя суспільства крізь призму порівняльної етики.

Змістовний модуль 2. Порівняльний аналіз культурно-історичного вияву моральних цінностей, етичних категорій та проблем.

Метою викладання навчальної дисципліни «Порівняльна етика» є ознайомлення з сутністю порівняльного аналізу та можливістю отримати плідні науково-освітні результати у вивченні моралі, а також, набуття навиків визначення перспективних напрямків дослідницької роботи в етичній сфері, що сприятиме розвитку морально-етичної культури здобувачів вищої освіти, формуватиме гуманістичне ставлення до професійної діяльності.

Основним завданням вивчення дисципліни «Порівняльна етика» є формування у здобувачів вищої освіти почуття професійного і громадянського обов'язку, гуманності, толерантності, поважного ставлення до закону, чесності, відповідальності та інших моральних якостей, необхідних у професійній діяльності; ознайомлення з теоретичними основами порівняльної етики, з особливостями прояву морального чинника в різні епохи; дослідження проблеми морального вибору і моральних конфліктів в історичній та географічній площинах; формування дослідницьких навичок і знань.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПП	Компетентності
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філософії та гуманітаристики або у процесі навчання, що передбачає застосування філософських теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 3	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 5	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 9	Здатність до міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді.
ЗК 11	Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.
ЗК 12	Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів).
ЗК 13	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства,

	усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 14	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
СК 3	Здатність використовувати в професійній діяльності знання про розвиток основних філософських ідей, учень та напрямків.
СК 6	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.
СК 7	Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
СК 11	Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.
СК 13	Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.
СК 14	Здатність брати участь в інтелектуальних дискусіях на засадах діалогу, відкритості й толерантності.
Програмні результати навчання*	
ПРН 10	Мати навички реферування, систематизованого огляду та порівняльного аналізу філософської та загальнонаукової літератури.
ПРН 11	Вміти аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.
ПРН 12	Вміти викладати власні міркування послідовно, логічно, систематично та аргументовано.
ПРН 15	Мати навички ведення інтелектуальних дискусій на засадах діалогу, відкритості й толерантності.
ПРН 16	Вміти застосовувати загальногуманітарні та філософські знання в різних сферах життєдіяльності.
ПРН 17	Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії.
ПРН 18	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	Ра зо м	у тому числі					Ра зо м	у тому числі				
		л	пр	ла б.	інд .	ср с		л	пр	лаб.	інд. .	ср с
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Історія етичних вчень та морального життя суспільства крізь призму порівняльної етики.												
Тема 1. Сутність предмету «Порівняльна етика».	19	4				15						
Тема 2. Історико-порівняльний аналіз етичних вчень.	23	4	4			15						
Тема 3. Походження та історичний розвиток моралі в полі порівняльного аналізу.	23	4	4			15						
Разом за змістовим модулем 1	63	10	8			45						
Змістовий модуль 2. Порівняльний аналіз культурно-історичного вияву моральних цінностей, етичних категорій та проблем.												
Тема 4. Основні етичні категорії та проблеми.	21	2	4			15						
Тема 5. Найвищі моральні цінності людини: компаративний аналіз.	18	2	2			14						
Тема 6. Моральна культура спілкування крізь призму порівняльного аналізу.	18	2	2			14						
Разом за змістовим модулем 2	57	6	6			43						
Усього годин	120	18	16			86						

Короткий зміст курсу

Змістовий модуль 1. Історія етичних вчень та морального життя суспільства крізь призму порівняльної етики.

Тема 1. Сутність предмету «Порівняльна етика». Предмет «Порівняльна етика» та його науково-освітні перспективи. Понятійно-категоріальний апарат етики та його порівняльний аналіз в топоплщині. Генеза понять «етика» і «мораль», «обичайність», «нравственность» тощо. Можливі напрямки порівняльного аналізу в етичній площині та очікувані результати. Перспективи компаративного аналізу моральних настанов в історії людства.

Тема 2. Історико-порівняльний аналіз етичних вчень. Формування моралі в Давньосхідних цивілізаціях. Порівняльний аналіз етичних систем Китаю, Індії, Месопотамії та Єгипту. Сутнісні відмінності та перетини перших правових актів (закони царя Хаммурапі, закони Ману тощо). Порівняльний аналіз основних етичних програм, вироблених китайською філософією: гуманізм (конфуціанство), натуралізм (даосизм), утилітаризм (монізм) та етатизм (легізм).

Порівняльний аналіз етичних ідей та ідеалів Стародавньої Греції та Стародавнього Риму. Етичні погляди досократиків. Релятивізм софістів. Основні риси морального буття людини у філософії Сократа. Проблема сенсу життя в філософії представників сократичних шкіл. Порівняльний аналіз соціально-етичного вчення Платона та вчення Аристотеля про людські чесноти. Етичні ідеї представників доби еллінізму (стоїків, епікурейців та представників неоплатонізму): порівняльний аналіз.

Відмінність візантійської етики від етики античності. Святість як ідеал християнської етики. Сенс християнського аскетизму. Вияви аскетизму в інших культурних просторах.

Порівняльний аналіз етики європейського середньовіччя та етичних поглядів доби Відродження.

Порівняльний аналіз етичних поглядів мислителів Нового часу. Етичний раціоналізм Нового часу (Ф. Бекон, Р. Декарт, Б. Спіноза). Етична концепція Б.Паскаля: формування нової парадигми людської моральності. Теорія соціального контракту та її етичний зміст (Г.Гроцій, Т.Гоббс). Ідеї етичного сенсуалізму (Дж.Локк, Д.Юм, А.Е.К.Шефсбері). Етична позиція французького просвітництва XVIII ст. (Ш.Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, К.А.Гельвецій, П.А.Гольбах).

Порівняльний аналіз етичних представників німецької класичної філософії. Автономне розуміння моралі у філософії І.Канта. Історичне розуміння моралі у філософії Г.В.Ф.Гегеля. Евдемонізм Л.Фейєрбаха.

Некласична філософська думка: порівняльний аналіз етичних поглядів її представників (Дж. Бентам і Дж.С. Мілль, А.Шопенгауер, С.Кіркегор, Ф.Ніцше, М.Бубер, М.Бахтін, Г.Марсель, Е.Левінас, М.Гайдеггер, Ж.П.Сартра, А.Камю).

Тема 3. Походження та історичний розвиток моралі в полі порівняльного аналізу. Порівняльний аналіз історичних типів моральності. Специфіка античної язичницької моралі. Принцип таліону та золоте правило моралі. Тема року, долі в античній моралі і проблема відповідальності. Розуміння свободи. Доля особистості в давньогрецькій культурі (Фідій, Перікл, Сократ, Платон, Діоген та інші). Культ пристрасті в давньоримській культурі. Людина і природа.

Співвідношення понять християнська та середньовічна мораль. Основні християнські заповіді. Старий та Новий Заповіт: порівняльний аналіз Декалогу та "проповіді на горі". Поняття святості в православній традиції. Парадокси святості (смирнення і велич, "останній і перший", зречення власної волі і максимальна свобода, неміч і сила, втеча від слави і прославлення тощо). Ідеал святості в Візантійській культурі та культурі Київської Русі. Ідеал святості у вітчизняній культурі Нового часу. Православні

святі ХХ сторіччя. Морально-етичний зміст сучасної агіографічної літератури. Поняття святості в інших релігійних системах.

Західноєвропейське розуміння святості: спільне та відмінне з православною традицією. Преподобний Серафім Саровський та Франциск Ассізький. Основні моральні імперативи середньовічної Західної Європи. Лицарська мораль. Моральне життя суспільства в добу Відродження. Гуманізм та його різновиди (титанізм, християнський гуманізм). Зворотній бік титанізму за О.Лосєвим.

Контраверза розуму та почуттів в Європейській моралі Нового часу. Вираження в протестантській моралі засадничих принципів буржуазної етики. Мораль та моральність в контексті культури та цивілізації. Співвідношення науково-технічного та морального прогресу.

Змістовий модуль II. Порівняльний аналіз культурно-історичного вияву моральних цінностей, етичних категорій та проблем.

Тема 4. Основні етичні категорії та проблеми. Добро і зло – стрижневі поняття етики, їх ціннісна специфіка. Порівняльний аналіз історичних типів осмислення морального добра. Проблема добра в сучасній етиці, співвідношення раціональної, інтуїтивно-чуттєвої та релігійної форм осягнення добра і зла (основні етичні версії походження добра і зла).

Зміст категорії морального зла. Порівняльний аналіз різновидів уявлень про зло в історії світової культури, соціальне і моральне зло на землі. Проблема насильства та її вирішення в етично-філософських концепціях Л.Толстого, А.Швейцера, Ф.Ніцше, М.Л.Кінга, Е.Фромма та ін. Етика ненасильства.

Феноменологія життя та смерті в різних культурах.

Проблема сенсу життя: компаративний аналіз – історико-культурна площина. Порівняльний аналіз сенсожиттєвих рівней. Феномен смисловтрати: соціальний, культурно-історичний та особистісний аспекти.

Любов як феномен морального життя. Субстанціональне розуміння любові. Любов земна і небесна. Любов як засіб боротьби із злом та форма перетворення світу і людини. Любов і молитва, любов і покаяння.

Тема 5. Найвищі моральні цінності людини: компаративний аналіз. Моральний вибір та ціннісні орієнтації особистості. Визначальне місце проблеми свободи морального вибору в історії філософсько-етичної думки, колективний та індивідуальний суб'єкти морального вибору. Проблема моральної необхідності.

Поняття морального обов'язку. Загальні формули обов'язку в сучасній етиці, їх онтологічне і трансцендентальне обґрунтування. Всезагальне та індивідуальне в усвідомленні морального обов'язку.

Обов'язок та відповідальність. “Відповідальність перед” і “відповідальність за”. Утвердження принципу відповідальності в сучасній етиці.

Справедливість як загальноетична категорія. Відплатна і розподільча справедливість. Справедливість і право.

Моральна самосвідомість особистості; совість як її центральний чинник. Тлумачення совісті у сучасній етичній літературі. Моральний зміст сорому та його історичні й культурні різновиди. Розкаяння, покаяння, покута.

Честь і гідність як форми моральної самосвідомості. Історико-культурний вимір моральних уявлень про честь і гідність людини.

Тема 6. Моральна культура спілкування крізь призму порівняльного аналізу. Спілкування як фундаментальна властивість людського буття; її антропологічний, соціокультурний та моральний аспекти. Єдність у спілкуванні самоствердження людського суб'єкта і посвяти себе іншим. Історична своєрідність і вищі досягнення культури спілкування минулих епох. Значення спілкування як засобу духовного

взаємозбагачення людських індивідів і груп та трансляції надбань культури. Рівні та форми морального спілкування. Етнічний аспект культури спілкування.

Теми семінарських занять

- Тема 1. Історико-порівняльний аналіз етичних вчень.
- Тема 2. Походження та історичний розвиток моралі в полі порівняльного аналізу.
- Тема 3. Основні етичні категорії та проблеми в історичній динаміці: порівняльний аналіз.
- Тема 4. Найвищі моральні цінності людини: компаративний аналіз.
- Тема 5. Моральна культура спілкування крізь призму порівняльного аналізу.
- Тема 6. Порівняльний аналіз етикетних норм в культурах світу.
- Тема 7. Порівняльний аналіз основних принципів моральної свідомості в сучасному світі.

Рекомендовані джерела та література

Основна література

Підручники

1. Лук М.І. Етичні ідеї в філософії України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. – К., 1993.
2. Малахов В.А. Етика. – К., 2014.
3. Малахов В.А. Етика спілкування. – К.: Либідь, 2006.
4. Гофтул М.Г. Етика. Навчальний посібник. – К.: Видавничий центр «Академія», 2005.
5. Мовчан В.С. Етика: історія і теорія. – Дрогобич, 2003.
6. Етика: Навчальний посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2002.
7. Степаненко В.Ф. Етика в проблемах і аналітичних задачах. – К., 1998.
8. Горський В. С. Історія української філософії. — К.: Наукова думка, 2001.
9. Гусейнов А.А., Иррлитц Г. Краткая история этики. – М.: Мысль, 1987.
10. Гусейнов А.А., Апресян Р.Г. Этика. – М., 1998.
11. Зеленкова И.Л. Основы этики. – Минск, 1998.
12. Зеленкова И.Л., Беляева Е.В. Этика. – Минск, 1998.
13. Золотухина-Аболина Е.В. Современная этика: истоки и проблемы. – Ростов-на-Дону, 1998.
14. Майоров Г.Г. Этика в средние века. – М., 1986.
15. Оссовская М. Рыцарь и буржуа. Исследования по истории морали. – М.: Прогресс, 1987.
16. Шрейдер Ю.А. Лекции по этике. – М., 1994.

Першоджерела

17. Біблія. Книги Святого Письма Старого і Нового Заповіту.
18. Абельяр П. Этика или познай самого себя // Теологические трактаты. — М.: Прогресс – Гнозис, 1995.
19. Аристотель. Большая этика: Соч. в 4-х т. – М.: Мысль, 1983. – Т. 4.
20. Арістотель. Нікомахова етика. – К.: Аквілон-плюс, 2002.
21. Володимир Мономах. Поучения // Пам'ятники України. – 1986. – № 3. – С.27–37.
22. Диоген Лаэртский. О жизни, учениях и изречениях знаменитых философов. – М., 1986.
23. Достопамятные сказания о подвижничестве святых и блаженных отцов. Перевод с греческого. Репринтное издание. – Свято-Троїцька Сергієва Лавра, 1993.
24. Иларион, митрополит Киевский. Слово о законе и благодати // Златоструй. Древняя Русь X-XIII веков. – М.: Молодая гвардия, 1990. – С. 106–121.
25. Камю А. Бунтующий человек. – М., 1990.
26. Києво-Печерський Патерик. – К., 1991.

27. Кронштадский Иоанн. Моя жизнь во Христе. Сборник. – М., 1992.
28. Кропоткин П.А. Этика. – М., 1991.
29. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения. – М., 1978.
30. Лосский Н.О. Бог и мировое зло. – М., 1994.
31. Лосский Н.О. Условия абсолютного добра. – М., 1991.
32. Льюис К.С. Любовь. Страдание. Надежда: Притчи. Трактаты. – М., 1992.
33. Мур Дж. Принципы этики. – М., 1984.
34. Ницше Ф. По ту сторону добра и зла // Ницше Ф. Сочинения: В 2-х т. – М., 1990. – Т.2. – С.283-406.
35. Платон. Апология Сократа. Критий. Протагор // Платон. Сочинения в 3-х т. – М., 1970. – Т.1.
36. Пролеев С.В. Энциклопедия пророков. – К.: Наукова думка, 1996.
37. Рикер П. Этика и политика // Философская и социологическая мысль. – 1995. – № 5–6.
38. Римские стоики. Сенека, Эпиктет, Марк Аврелий. – М., 1995.
39. Сенека Луцій Анней. Моральні листи до Луцилія. – К., 1999.
40. Серафим Саровский. О цели христианской жизни // Человек: Мыслители прошлого и настоящего о его жизни, смерти и бессмертии. XIX век. // Под ред. Флорова И.Т. – М., 1995.
41. Сковорода Г. Разговор пяти путников о истинном щастіи в жизни // Людина і довкілля: У 2-х кн. / Упоряд. В.С.Крисаченко. – К., 1995. – Кн.2. – С.149–152.
42. Соловьев Вл. Оправдание добра. – М., 1991.
43. Трубецкой Е.Н. Смысл жизни. – М., 1994.
44. Философия любви. Часть 2. – Антология любви. – М.: Политиздат, 1990.
45. Франк С.Л. Смысл жизни // Франк С.Л. Духовные основы общества. – М., 1992.
46. Франкл В. Человек в поисках смысла. – М., 1990.
47. Фрейд З. Тотем и табу. – М., 1998.
48. Фромм Э. Бегство от свободы. Человек для себя. – М., 1998. Фромм Э. Психоанализ и этика. – М.: Издательство АСТ, 1998.
49. Человек: мыслители прошлого и настоящего о его жизни, смерти и бессмертии. XIX век. – М.: Республика, 1995.
50. Честертон Г.К. Франциск Ассизский // Вопросы философии. – № 1. – 1989. – С.83–12.
51. Швейцер А. Культура и этика. – М.: Прогресс, 1973.
52. Юркевич П. Серце і його значення в духовному житті людини // Основа. – 1994. - №3. – С.162–165.
53. Юркевич П. Мир з ближнім як умова християнського співжиття // Філософ. і соціол. думка. – 1992. – № 9. – С. 94–99.

Допоміжна література

54. Анчел Е. Этос и история. – М., 1988.
55. Апресян Р.Г. Природа морали // Филос. науки. – 1991. – № 12.
56. Байбурин А.К., Топорков А.Л. У истоков этикета: Этнограф. очерк.- Л., 1990.
57. Библер В.С. Нравственность, культура, современность. – М., 1990.
58. Бичко А.К. Становлення парадигми Ренесансного гуманізму // Сіверян. літопис. – 1999. – № 7.
59. Бычков В.В. Идеал любви христианско-византийского мира // Философия любви. Часть 1. – М.: Политиздат, 1990. – С. 68 – 109.
60. Гук О. Концептуальні підходи до проблеми взаємовідношення етики та політики (порівняльний аналіз) // науковий вісник. – 2009. - Вип.. 3
http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik3/fail/+Guk.pdf
61. Гусейнов А.А. Великие моралисты. – М., 1995.
62. Гусейнов А.А. Этика Аристотеля. – М., 1984.
63. Гуревич П.С. Этика Артура Шопенгауэра. – М., 1991.

64. Давыдов Ю. Этика любви и метафизика своеволия. – М., 1989.
65. Дембіцький С. Порівняльне дослідження етичних принципів соціальної роботи в міжнародних та вітчизняних нормативних актах // Актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. – Збірка наукових праць. <http://ap.uu.edu.ua/article/148>
66. Иодль Ф. История этики в новой философии: В 2-х т. – М., 1986.
67. Концевич И.М. Оптина пустынь и ее время. – Свято-Троїцька Сергієва Лавра, 1995.
68. Кубрак О. Етика ділового та повсякденного спілкування. К., 2019.
69. Малахов В.А. Смысл жизни и нравственное отношение личности к миру. – К., 1986.
70. Немировская Л.З. Ницше: «по ту сторону добра и зла». – М., 1991.
71. Памятники этической мысли на Украине XVII – первой половины XVIII ст. – К., 1987.
72. Сагайдак О. Дипломатичний протокол та етикет : навч. посіб. К., 2017.
73. Столяр М.Б. Пошуки сенсу життя в європейській культурі: дві парадигми //Вісник ЧДПУ. – Вип. 32. – Чернігів, 2005.
74. Тарасов Б.Н. «Закон Я» и «закон любви» (нравственная философия Достоевского). – М., 1991.
75. Шостром Э. Анти-Карнеги, или Человек-манипулятор. – М., 1995.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

Бібліотека філософських первоисточников и критики

<http://philosophy.ru/library/losef/antaesth/index.html>

“Плерома” – часопис з проблем культурології, теорії мистецтва, філософії //

<http://www.ji.lviv.ua/ji-library/pleroma/zmist.htm>

Культурологічна бібліотека // <http://www.psylib.ukrweb.net/books/index.htm#kul>

Портал **Гуманитарное образование** // <http://www.humanities.edu.ru/db/sect/13>

Словари и энциклопедии на Академике // <http://dic.academic.ru/dic.nsf/ruwiki/5334>

Книжковий гуманітарний інтернет-магазин

Knyha.com // <http://www.knyha.com/ukr/about/>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад предмету, змісту першоджерел;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу. Загально-педагогічні (словесні, наочні, практичні) та інтерактивні методи навчання. Лекції. Практичні заняття. Консультації. Робота в системі Zoom. Самостійна та індивідуальна робота, підготовка презентацій, індивідуальних творчих завдань. Робота з ілюстраційним матеріалом. Відвідування виставок, музеїв, концертів, театральних вистав.

Оцінювання.

Денна форма навчання Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на практичному занятті	7	6	до 42
Індивідуальне завдання (презентації, проекти)	1	10	до 10
Підготовка рефератів	1	7	до 7
Самостійна робота:	7	3	до 21
Написання тестових завдань для контролю знань.	1	20	до 20
Разом:			до 100

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D		
60 – 67	E	задовільно	
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни